

Sairaudet, taudit

Lintuinfluenssa on lintujen virustauti. Maailmasta löytyy ainakin 144 erilaista lintuinfluenssavirustyyppiä, joita monia esiintyy luonnonvaraisilla [žijící v přírodě] linnuilla, erityisesti vesilinnuilla, koko ajan. Suurin osa lintuinfluenssaviruksista aiheuttaa linnuilla vain vähäisiä [nepatrný] oireita. Emme tiedä, kuinka suuri merkitys luonnonvaraisilla linnuilla on vaarallisen lintuinfluenssan leviämisessä. Muuttolintujen liikkeiden ja taudin esiintymisen vertailu ei tue selvästi väitettä [teze], että muuttolinnut olisivat tuoneet taudin Aasiasta Eurooppaan syksyllä 2005 tai kuljettaneet sen Afrikkaan alkutalvella 2006. Toisaalta helmikuun 2006 puolivälistä lähtien monista Euroopan maista on löydetty H5N1-virukseen sairastuneita luonnonvaraisia lintuja, lähinnä [ponejvíc] vesilintuja. Lintuja on ollut myös alueilla, joiden siipikarjassa [drůbež] ei ollut havaittu [nebyla zjištěna] tartuntoja. Uusien tautitapausten määrä väheni kuitenkin selvästi huhtikuun puolivälin jälkeen. Nämä eurooppalaiset tautitapaukset osoittavat, että tauti voi levitä maasta toiseen myös muuttolintujen mukana. Virusten leviäminen lintujen keskuudessa on helpointa silloin, kun linnut kokoontuvat suuriin parviin.

Sanastoa:

aiheuttaa	způsobovat	tulehdus	zánět
oire	příznak	syöpä	rakovina
levitä	rozšířit se	mustelma	modřina
esiintyminen	výskyt	nuha	rýma
tartunta	nákaza	yskä	kašel
sairastua johonkin	onemocnět čím	kipeä	bolavý
tulla sairaaksi	onemocnět	kipu, särky, tuska	bolest
sairastaa jtk	být nemocný, mít nějakou nemoc	ripuli	průjem
olla sairas/sairaana	být nemocný	Vatsani on ripulilla/sekaisin.	
parantua jstk	vyléčit se z čeho	Mám průjem.	
vaikea/ankara tauti	vážná nemoc	Minua oksettaa.	Chce se mi zvracet.
haavoittua/loukkaantua	zranit se	kuume	horečka
haava/vamma	rána	Hän on kuumeessa./Hänellä on kuumetta.	
loukkaantumien	zranění	Häneen tarttui flunssa.	Chytil(a) chřipku.
haavoittunut/loukkaantunut	zraněný	vesirokko	plané neštovice
leikkaus	operace	isorokko	pravé neštovice
		tulirokko	spalničky
aivot	mozek	taittaa/katkaista jalkansa	zlomit si nohu
keuhkoplíce		Jalkansa on poikki.	Zlomil si nohu.
vatsa/mahalaukku	žaludek	alhainen tai korkea verenpaine	
maksa	játra	nízký či vysoký tlak	
munuainen	ledviny	Päätäni särkee.	Bolí mě hlava.
suoli	střevo	side, pikaside, laastariobvaz, náplast, flastr	
paksusuoli	tlusté střevo	potilas pacient	
ohutsuoli	tenké střevo		
umpisuoli	slepé střevo		
lihasko	sval	Tarttuiko sinuun joitakin tavallisimpia	
nivel	kloub	lastentauteja? Mitä teet, kun olet sairastunut	
suoni	žíla	flunssaan ja haluat siitä parantua? Oletko ollut	
takapuoli	zadek	joskus loukkaantunut? Mitä tehdään, kun	
korva	ucho	jollakulla on vatsansa ripulilla tai haluaa	
pallea	bránice	oksentaa? Ja silloin kun hänellä on kuumetta tai	
sappirakko	žlučník	on haavoittunut?	
sappi	žluč	...	
virtsa	moč		